

พระราชกำหนดการประมง พ.ศ.๒๕๕๘ และพระราชกำหนดการประมง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐
“การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ”

ไซเมาะห์ ระเด่นอาหมัด
เจ้าพนักงานประมงปฏิบัติงาน
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งนราธิวาส

-----๒๐๑๒๒-----

ตามพระราชกำหนดนี้ หมวด ๖ การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มาตรา ๗๓ บทบัญญัติใน
หมวดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อเป็น แหล่งผลผลิตของสัตว์น้ำอีกทางเลือกหนึ่ง
ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ ให้เกิดความยั่งยืนโดยคำนึงถึงปัจจัยทาง
เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในระยะยาว และการรักษา ความสมดุลในระบบนิเวศ รวมทั้งสร้างความมั่นใจ
ในการบริโภคสัตว์น้ำที่ได้จากการเพาะเลี้ยงทั้งในด้านคุณภาพ และสุขอนามัยที่ได้มาตรฐาน

การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มี ๓ วิธีใหญ่ ๆ ดังนี้

๑. วิธีการส่งเสริมรายบุคคล (individual contact approach)

การส่งเสริมรายบุคคล เป็นการถ่ายทอดความรู้หรือการสื่อสารตัวต่อตัว ระหว่างเจ้าหน้าที่ ส่งเสริม
ประมงกับบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน เยาวชน วิธีการนี้จะช่วยสร้างความเข้าใจระหว่าง
กันมากยิ่งขึ้น เหมาะสำหรับการแก้ไข ปัญหารายบุคคลอย่างจริงจัง เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ ไม่กล้าที่จะ
พูดในที่ชุมชน แต่มีข้อเสียคือจะใช้เวลาและเงินมาก ทำการส่งเสริมได้น้อยราย เพื่อประหยัดเงินทุน และเวลา
อาจมีการติดต่อกับหัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มแทน

๒. การส่งเสริมแบบกลุ่ม

๒.๑ การประชุมเกี่ยวกับการส่งเสริม

ในการจัดการประชุม ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา มาช่วย
กระตุ้นความสนใจ จัดเวลาที่เหมาะสม และสะดวกสำหรับผู้ที่มา ประชุม เลือกลักษณะที่เหมาะสม จุดอ่อนของ
การบรรยาย คือ ไม่ช่วยให้ผู้ฟังเกิดความ ชำนาญเพราะไม่มีโอกาสฝึกทักษะ ต่อมาจึงมีการพัฒนาวิธีการส่งเสริม
ที่เปิดโอกาส ให้สมาชิกมีส่วนร่วมมากขึ้น เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ ในการผลิตอาหาร เพื่ออนุบาลลูกปลา
นิล

๒.๒ การสาธิต

เป็นการส่งเสริมที่ใช้เพื่อถ่ายทอดความรู้ โดยการแสดงให้เห็นแก่บุคคลได้ชม การสาธิตมีสอง
รูปแบบคือ การสาธิตวิธีและการสาธิตผล เช่น การสาธิตวิธีการเตรียม อาหารปลาอย่างง่าย การสาธิตการใช้
เครื่องวัดปริมาณออกซิเจนละลายในน้ำ การสาธิตวิธีมักจะทำในห้องประชุม บริเวณบ้าน ที่ทำการหมู่บ้าน ส่วน
การสาธิตผลมัก จะกระทำในฟาร์มสาธิต หรือ ศูนย์วิจัยด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อแสดงให้เห็นว่า เทคนิค
ใหม่ดีกว่าวิธีปฏิบัติที่ชาวบ้านเคยทำอยู่เดิม

๒.๓ ทัศนศึกษา

เป็นการนำบุคคลออกไปศึกษากิจกรรมต่าง ๆ นอกสถานที่ เช่น พาไปดูฟาร์ม เพาะเลี้ยงกุ้ง
ก้ามกราม การเยี่ยมชมกลุ่มแม่บ้านแปรรูปปลาสร้อยขาว ควรจะมีการ ศึกษาเส้นทางไว้ล่วงหน้าว่าจะดูอะไร
ก่อนหลัง กำหนดเวลาศึกษาดูงานที่พอเหมาะ ไม่ควรยืดเยื้อรายการดูงานในแต่ละวันมาจนเกินไป ต้องเผื่อเวลา

ในการเดินทาง ด้วยโดยจำนวนคนพอเหมาะกับยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ต้องมีเจ้าหน้าที่ ช่วยดูแลหรือมี ผู้นำกลุ่มทัศนศึกษาที่เหมาะสม

๓. การส่งเสริมแบบผสม

เพื่อให้การส่งเสริมประมงได้ผลดียิ่งขึ้น มักมีการใช้วิธีการส่งเสริมแบบผสมกัน ๒ – ๓ วิธี ทำให้เกษตรกร เกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้น เช่น ปัจจุบันจะเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผู้เข้าอบรม จะได้ทดลองปฏิบัติงานได้จริง รวมทั้งหลังจากการอบรม อาจจะมีการจัดทัศนศึกษาเพื่อดูฟาร์มที่ประสบผลสำเร็จ

ในการส่งเสริมให้บุคคลเป้าหมายเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จะต้องถือหลักที่ว่า “ช่วยให้เขาารู้จักช่วยตนเอง” หรือ สอนให้เขาจับปลา ไม่ใช่ให้ปลาแก่เขา ยกเว้น ในกรณีที่เกษตรกร ประสบกับปัญหาอุทกภัยอย่างรุนแรง

สำหรับการประมงน้ำกร่อยหรือการประมงชายฝั่ง ได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกร ทำฟาร์มเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำอย่างรับผิดชอบ มีการจดทะเบียนฟาร์ม

การดำเนินงานของกรมประมงโดยรวม มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริม และเผยแพร่ ความรู้ ทางด้าน วิชาการแก่ชาวประมงและประชาชนที่สนใจ ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ ทรัพยากรประมง จัดทำเอกสารเผยแพร่ วิชาการแจกพันธุ์ปลา ให้คำปรึกษาและ บริการวิชาการแก่เกษตรกร ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของ เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

บรรณานุกรม

- กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชกำหนดการประมง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ (ฉบับแก้ไข) . ๕๔ หน้า.
- การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สืบค้น เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๑, จาก http://coursewares.mju.ac.th:๘๑/e-learning๒๕๕๑/Fishery_Extension/chapter๓/chapter๓.html

